

Slovo k povzbuzení na pátek 27. března 2020...

Biblická čtení: Mdr 2,1a.12-22; Ž 34; Jan 7,1-2.10.25-30

Milé sestry, milí bratři,

zkusme dnes zaměřit svou pozornost především na slova žalmu. Dnešní liturgie nabízí několik veršů z žalmu třicátého čtvrtého (podle číslování řecké Septuaginty a latinské Vulgáty třicátého třetího). Jak se často připomíná, žalm (či jiný biblický zpěv) je při mši svaté vybrán tak, aby byl jakýmsi modlitebním rozvinutím čtení prvního. To je dnes z Knihy moudrosti, snad nejmladší starozákonní knihy, která vzniká až začátkem prvního století před Kristem, v době helenizačního útlaku posledních dvou staletí Starého zákona. Celá kniha chce povzbudit k věrnosti Hospodinu a jeho Zákonu, neb právě v ní spočívá skutečná moudrost, moudrost Boží, navzdory tomu, že spravedliví Boží jsou svým okolím často považováni za hlupáky, leckdy dokonce zesměšňováni a pronásledováni svými vlastním souvěrci.

Ve verších následného žalmu, o hodně staršího než první čtení, čteme či slyšíme o tom, že Hospodin vysvobozuje své věrné z každé tísně, že je blízko zkroušeným srdcem a zachraňuje zlomené duchem, že Bůh vysvobozuje spravedlivého z každého jeho soužení, že ani jedna z jeho kostí mu nebude zlomena. To jsou skutečně krásná slova, podobně jako mnohá jiná slova různých starozákonních proroctví či zaslíbení. Člověk se do nich rád zaposlouchá, a není divu. Nicméně, chtě nechtě, se občas musí zeptat: ale jak se toto vše v praxi uskutečňuje? Pro starozákonního Izraelitu to bylo možná lehčí, protože si vždy mohl odpovědět, že vše se uskuteční, až přijde Mesiáš. Ale co si máme odpovědět my, kteří na jednu stranu věříme a vyznáváme, že Mesiáš už přišel a že jeho příchodem již začal mesiášský čas, ale zároveň nepozorujeme, že by spravedlivý byl vždy vysvobozen ze všech svých trápení, že žádná kost Hospodinovým věrným by nebyla zlomena, že věrní v soužení vždy intenzivně zakoušejí Hospodinovu blízkost, a tak dále... Že by Mesiáš ještě nepřišel, že by to všechno byl jen sen? Odpověď na tyto známé otázky – koncentrované například ve známém Leibnitzově výroku *si Deus est, unde malum* (jestliže je Bůh, odkud / proč je zlo?) – jsou nesmírně složité a nikdy zde na zemi nenajdeme nějakou zcela uspokojivou. Navíc se dotýkají přímo otázky po pravdivosti biblické zvěsti a celého křesťanství či „jen“ otázky po správné interpretaci biblického textu. Přesto asi nejzákladnější linii možné, aspoň jakési odpovědi známe: Jde především o vnitřní svět člověka, o jeho duši, o jeho srdce, tam se všechna starozákonní zaslíbení Kristovou milostí již nyní uskutečňují, přičemž docela zjevná a plná se stanou až na věčnosti, potažmo při Kristově druhém příchodu na konci světa.

Taková linie možné odpovědi je správná, ale možná může někoho i tak napadnout takřka kacířská otázka: Není pak ovšem křesťanství pouhým mýtem, podobným jakýmkoli jiným náboženským mýtům, není toto vysvětlení jen projekcí vlastní touhy po pravdivosti do v zásadě neverifikovatelného subjektivismu, není křesťanství nakonec jen Marxovým „opiem lidstva“, kdy se utěšujeme něčím, co ve skutečnosti není a nenastane?

Není tomu tak, naštěstí není. Není především proto, že neexistuje jen svět hmotný a duch není jen funkcí nejvyššího uspořádání hmoty. Svět našeho nitra, naší duše, našeho srdce je něco reálného, na svět tělesný a smyslový během pozemského života sice bytostně vázaný, ale přesto i samostatný, svébytný, svobodný. Proto to, co prožíváme s Bohem v nitru, není jen subjektivní projekcí neuskutečněných hmotných tužeb, ale tajemnou skutečností, která je povýtce reálná.

Co to znamená? Že opravdu můžeme legitimně interpretovat krásná starozákonní zaslíbení, třeba i dnešního žalmu čtyřiatřicátého, že se nyní uskutečňují nejprve v našem vnitřním světě, v naší duši, respektive v oné podivuhodné „duši duše“, kde se i v nás spojuje naše lidství s Božstvím. Tam, v „hradu v nitru“ či „sedmé komnatě“, jak také toto „místo“ mystici nazývají, nám je Bůh blízko, nejbližší, tam se nám nemůže nic stát, tam nás těší, tam jsme s Ním a On v nás. Což znamená, že tuto vnitřní útěchu lze prožívat i při těch nejtěžších vnějších

okolnostech, dokonce i v nejtěžších bolestech a trápeních našeho těla, ale i dokonce „zbytku“ naší duše.

A je životně důležité tato krásná zaslíbení v „duši duše“ prožívat, otevřít se jejich uskutečnění skrze Ježíše Krista. Jsou darem, nemůžeme si je vyrobit, ale můžeme a máme se jim otevřít. Prožitek Boží blízkosti nám pak může dát odvahu a sílu žít a jít dál, za všech okolností, odvahu „následovat Beránka, kamkoli jde“...